

Til
Aarhus Kommune

Dokumenttype
Geoteknisk placeringsundersøgelse

Dato
Januar, 2026

Lisbjerg

Geoteknisk placeringsundersøgelse af
byggefelt B.12b

Lisbjerg

Geoteknisk placeringsundersøgelse af byggefelt B.12b

Projektnavn **Lisbjerg**
Projektnr. **1100060351**
Modtager **Aarhus Kommune**
Dokumenttype **Geoteknisk rapport**
Version **1.0**
Dato **2026/01/16**
Udarbejdet af **LNCR**
Kontrolleret af **SRUS**
Godkendt af **JHMN**

Rambøll
Olof Palmes Allé 22
DK-8200 Aarhus N

T +45 5161 1000

Indhold

1.	Resume	2
2.	Undersøgelsens grundlag og formål	3
3.	Undersøgelsens omfang	3
4.	Geologi og grundvand	4
4.1	Tilgængelige oplysninger	4
4.2	Topografi	5
4.3	Jordbundsforhold	5
4.4	Grundvandsforhold	6
5.	Funderingsforhold	7
5.1	Projekteringsgrundlag	7
5.2	Funderingsmetode og funderingsniveau	7
5.3	Fundering på fedt ler	8
5.4	Styrke- og deformationsparametre	8
6.	Miljøforhold	10
7.	Tørholdelse	10
7.1	Midlertidig	10
7.2	Permanent	10
8.	Naboforhold	10
9.	Udførelse	11
9.1	Geoteknisk tilsyn	11
9.2	Sandpude	11
9.3	Udgravningsskråninger	11
9.4	Fedt ler i udgravningsniveau	11
9.5	Arbejds miljø	11
10.	Supplerende undersøgelser	12

BILAG

Bilag 1	Situationsplan
Bilag 2	Boreprofiler
Bilag 3	Eksisterende boringer
Bilag A	Signaturforklaring
Bilag C	Sandpudedefundering
Bilag D	Fundering på fedt ler

1. Resume

Aarhus Kommune har et ønske om at sælge/udvikle området nord for Jesper Kleins Gade i Lisbjerg. Denne rapport omhandler de geotekniske forhold ved byggefelt B.12b, som er en del af matrikel 12k.

Rapporten indeholder foreløbige vurderinger og anbefalinger vedrørende fundering og jordarbejde. Når et endeligt projekt foreligger, skal der foretages en geoteknisk parameterundersøgelse målrettet det konkrete projekt.

Der er tidligere udført geotekniske undersøgelser i byggefeltet, hvoraf relevante boreprofiler er vedlagt og resultaterne af disse er medtaget i nærværende rapport.

I borerne, træffes der øverst fyld af muld, ler og lokalt organiskholdige postglaciale aflejring til 0,2 – 3,1 m under terræn. Herunder træffes der i byggefeltets midterdel intakte aflejringer bestående af senglacialt smeltevandsler og nedskylsler til boringernes bund 3,0 til 5,0 under terræn, hvor leren er fundet ret fedt til **fed**. I byggefeltets østlige del består de intakte aflejringer af vekslende lag af moræneler, smeltevands sand og -ler med indslag af ret fedt til **fedt** i den glacial og senglaciale smeltevandsler. I byggefeltets vestlige del består de intakte aflejringer af vekslende lag af ret fedt til **meget fedt** senglacialt- og glacialt smeltevands ler samt moræneler. Der henvises til boreprofilerne for en detaljeret beskrivelse af jordbundsforholdene.

De nye borer er pejlet på boredagen såvel som ca. en måned efter boredagen. Ved pejling blev der registreret vandspejl i terræn til 2,4 m under terræn. I de eksisterende borer er der pejlet et vandspejl mellem 4,2 til 4,4 m under terræn, hvor flere af disse dog fremgår som tørpejlede og enkelt uden pejlerør. Det trufne vandspejl vurderes at repræsentere et sekundært vandspejl, som må påregnes at variere med årstid og nedbør.

Matriklen ligger udenfor områdeklassificeringen og er ej heller kortlagt. Opgravet jord kan således bortkøres som ren jord.

Med de trufne jordbundsforhold vurderes den mest relevante funderingsmetode for almindeligt byggeri at være direkte fundering, hvor der kan blive tale om fundering på sandpude ifm. udskiftning til overside bæredygtigt lag (OSBL). Der skal ligeledes kontrolleres for gennemlokning af slappe lerlag under OSBL i udvalgte borer og derved kan der opstå behov for dybere udskiftningsniveau. Der gøres opmærksom på, at der i funderingsniveau kan optræde ret fedt til fedt ler, som kræver ekstra opmærksomhed i forbindelse med udførelsen.

Der forventes ikke væsentlige grundvandsproblemer i forbindelse med fundaments-udgravningerne. Eventuelt tilstrømmende vand forventes at kunne fjernes ved simpel lænsepumpning fra udgravningens bund eventuelt suppleret med afskærende dræn.

Der skal udføres geoteknisk tilsyn i forbindelse med udgravninger for fundamenter og eventuel sandpude for at sikre, at de ved dimensioneringen valgte forudsætninger overalt, er opfyldt.

Dette er en geoteknisk placeringsundersøgelse. Når projektets placering og udformning er nærmere fastlagt, skal der udføres supplerende geotekniske undersøgelser svarende til en geoteknisk parameterundersøgelse således, at kravene til en projektundersøgelse er opfyldt i henhold til Eurocode 7, DS/EN 1997-1 og -2.

2. Undersøgelsens grundlag og formål

Aarhus Kommune har et ønske om at sælge/udvikle området nord for Jesper Kleins Gade i Lisbjerg. I den forbindelse har Rambøll udført en indledende undersøgelse til belysning af jordbunds- og grundvandsforholdene. Denne rapport omhandler de geotekniske forhold ved byggefelt B.12b, som er en del af matrikel 12k.

Denne rapport indeholder foreløbige vurderinger og anbefalinger vedrørende fundering og jordarbejde. Når et endeligt projekt foreligger, skal der foretages en geoteknisk parameterundersøgelse målrettet det konkrete projekt.

Undersøgelsen er udført som en geoteknisk placeringsundersøgelse i henhold til Eurocode 7, DS/EN1997-2, med henblik på skitse-mæssigt at belyse funderingsforholdene på lokaliteten og for at udpege områder, hvor byggeriet mest hensigtsmæssigt kan placeres på grunden. Når byggeriets udformning er fastlagt, skal der udføres en geoteknisk parameterundersøgelse med tilhørende geoteknisk undersøgelsesrapport som skal danne grundlag for funderingsprojektet.

Formålet med den udførte geotekniske undersøgelse er at tilvejebringe et grundlag for:

- indledende vurdering af jordbunds- og grundvandsforhold på arealet
- valg af funderingsmetode
- opstilling af foreløbigt projekteringsgrundlag
- vurdering af behovet for og eventuelt omfang af særlige udførelsesmæssige metoder (afstivede udgravninger, grundvandssenkning og lignende)

3. Undersøgelsens omfang

Undersøgelsen er indledt med en gennemgang af de umiddelbart tilgængelige oplysninger om lokalitetens geologiske forhold, for at udnytte den tilgængelige viden til at optimere udformningen af undersøgelsesprogrammet.

I de på situationsplanen, bilag 1, viste punkter B1_B12A, B1_B12B og B2_B12A er der udført 3 geotekniske borer, begge ført til 4,0 m under terræn. Boringerne er udført i henhold til retningslinjerne i DGF Bulletin 14, Felthåndbogen.

Der er tidligere udført geotekniske undersøgelser i byggefeltet. Undersøgelserne er udført af Geoteknisk Institut/GEO med projekt nr. 26848 og 14011523. Relevante boreprofiler herfra er vedlagt denne rapport og resultaterne af disse undersøgelser er medtaget i nærværende rapport.

Boringernes placering og terrænkote er indmålt med DGPS. Koordinater og koter til boringerne er angivet på boreprofilerne i henholdsvis DKTM2 og DVR90.

Boringerne af 14011523-serien er kotesat iht. DNN (Dansk Normal Null), som for Aarhus er 0,051 m højere end kotesystemet DVR90. Der er i nærværende rapport set bort fra forskellen.

Der er udtaget omrørte prøver fra 0,2 m under terræn og efterfølgende pr. 0,5 m i boringernes fulde dybde, dog minimum én prøve pr. lag, samt registreret laggrænser. Desuden er der i kohæsive aflejringer udført vingeforsøg til vurdering af den udrænedes forskydningsstyrke, c_u .

Der er etableret Ø25 mm pejlerør i boringerne for bestemmelse af grundvandsspejlets beliggenhed.

Det er ejeren af borerne, dvs. bygherren, som har ansvaret for, at borerne bliver sløjfet senest 1 måned efter, at brugen af borerne er ophørt. Sløjfningen skal udføres i henhold til reglerne i Miljøministeriets "Bekendtgørelse om udførelse og sløjfning af borer og brønde på land".

I laboratoriet er alle prøver geologisk bedømt i henhold til retningslinjerne i DGF Bulletin 1, Vejledning i Ingeniørgeologisk prøvebeskrivelse.

Det naturlige vandindhold, w , er bestemt på alle prøver. Laboratorieundersøgelserne er udført i henhold til DGF Bulletin 15, Laboratoriehåndbogen.

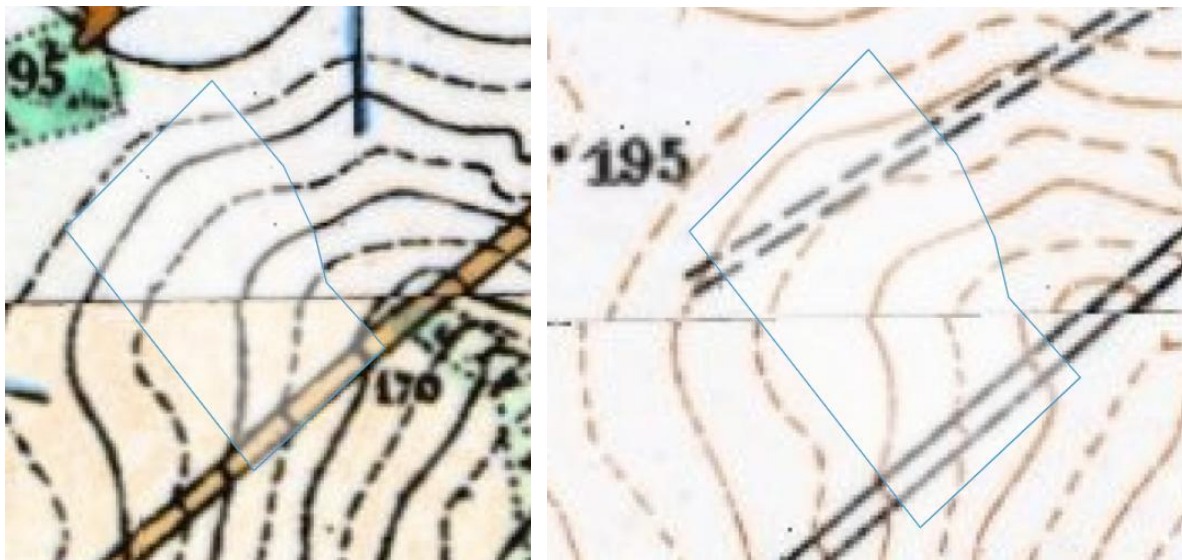
Samtlige resultater af ovenstående inklusiv de i borerne registrerede laggrænser og vandspejl fremgår af boreprofilerne, bilag 2. Signaturforklaring og definitioner til boreprofilerne fremgår af bilag A.

Borearbejdet er udført af Jysk Geoteknik som underleverandør til Rambøll.

4. Geologi og grundvand

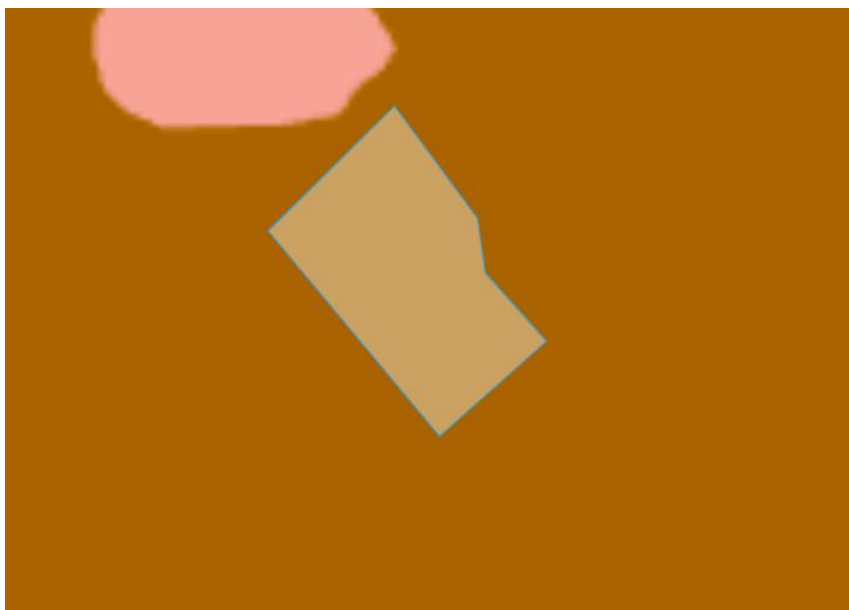
4.1 Tilgængelige oplysninger

Den aktuelle lokalitet er en del af et større morænelandskab i kuperet terræn, der i den sydlige og nordvestlige del af byggefeltet grænser op til et blødbundsområde, hvilket kan ses af de gamle målebordsblade (1842-1899), se Figur 1. Af målebordsblade optegnet efter 1899 fremgår blødbundsområdet ikke. Boring C42090 og C42060 er udført nær dette område og der er ikke truffet blødbundsaflejringer.

Figur 1: Høje målebordsblade (1842-1899) til venstre. Lave målebordsblade (1901-1971) til højre. Byggefelt skitseret ind med blåt omrids. Tidligere vådområde fremgår med grøn farve på høje målebordsblade til venstre.

I henhold til GEUS' geologiske kort for den pågældende lokalitet forventes jordlagene i de øverste meter at bestå af moræneler - se Figur 2: GEUS jordartskort 1:25.000.

Figur 2: GEUS jordartskort 1:25.000 (Brun: Moræneler, Lyserød: Smeltevandssand)

Af gamle luftfoto fremgår det, at der på byggefeltet tidligere har været drevet landbrug. Derudover viser de, at der tidligere har været anlægsaktivitet i området.

4.2 Topografi

Byggefeltet ligger i et kuperet terræn, hvor terrænet falder fra nord mod syd. Af tilgængelige kort er terrænkoten i den nordvestlige del af byggefeltet ca. kote +62,5 m DVR90 og falder til ca. kote +54,0 m DVR90 mod sydøst. Terrænkoterne for boring B1_B12A, B1_B12B og B2_B12A er henholdsvis +58,7 til +55,3.

4.3 Jordbundsforhold

I borerne træffes der øverst fyld og overjord af muld og ler til 0,3 á 3,1 m under terræn. Det bemærkes at der i flere borer er tvivl om hvorvidt det er lerfyld eller intakt smeltevands/glacialt ler ift. den geologiske bedømmelse.

Lokalt i boring B2_B12A er der desuden truffet fedt - meget fedt organiskholdigt postglacialt ler til 1,2 á 1,8 m under terræn.

I byggefeltets midte (C42090, S33, B2_B12A, C42070, B1_B12B og C42060) træffes der, under muld, fyld og postglaciale aflejringer, intakte senglaciale aflejringer af ret fedt til **fedt** smeltevandsler og nedskylsler fra 0,4 til 1,4 m under terræn. De senglaciale aflejringer forløber til boringernes bund 3,0 á 5,0 m under terræn med undtagelse af boring S33, hvor der forekommer lokalt indslag af smeltevandssand.

I byggefeltets vestlige del (C42075 og C42085) træffes der, under muld og fyld, generelt vekslende lag af moræneler, smeltevands sand og -ler fra 0,5 til 0,8 m under terræn til boringernes bund 4,5 m under terræn. Lokalt i borerne træffes der desuden indslag af ret fedt til **fedt** i den glacial og senglaciale smeltevandsler.

I byggefeltets østlige del (C42100, B1_B12A og S34) træffes der, under muld og fyld, generelt vekslende lag af ret fedt til **meget fedt** senglacialt- og glacialt smeltevands ler samt moræneler fra 0,3 til 3,1 m under terræn til boringernes bund 3,0 á 5,0 m under terræn. Lokalt i boring S34 træffes der desuden indslag af sandet smeltevands silt.

Der henvises til boreprofilerne for en detaljeret beskrivelse af jordbundsforholdene.

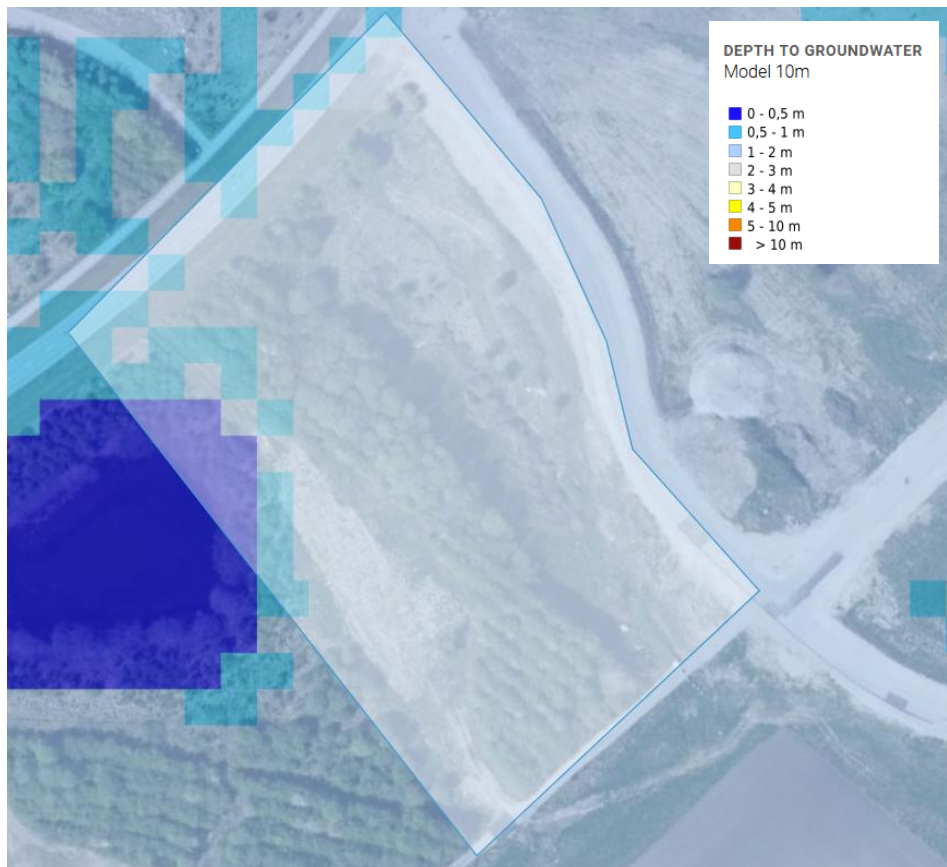
Idet der tidligere har været landbrugsaktivitet på området samt anlægsaktivitet må der forventes vekslende mægtigheder af fyld samt forhindringer i jorden som dræn og ledninger, som skal håndteres ifm. gravearbejdet.

4.4 Grundvandsforhold

Boringerne er ifm. borearbejdet pejlet og herefter genpejlet ca. 1 måned efter. Resultaterne for de eksisterende og supplerende boringer er gengivet nedenfor i Tabel 1.

Det anbefales, at der udføres pejlinger frem til byggeriets opførelsestidspunkt for at følge eventuelle vandspejlsvariationer. Hvis der er væsentlige variationer, skal behovet for grundvandssænkning revurderes.

Ud fra HIP's (Hydrologisk Informations- og Prognosesystem) 10 m grid for dybde til det terrænnære grundvandsspejl i en typisk vintersituation (1990-2019), kan der aflæses en dybde fra terræn på ca. 1 til 2 m til det terrænnære vandspejl i den vestlige del af byggefeltet, mens det nærmer sig 0,5 til 1 m i den østlige del af byggefeltet (nær eksisterende sø/vådområde) - Se Figur 3 - 10 m grid for dybde til det terrænnære grundvandsspejl.

Figur 3 - 10 m grid for dybde til det terrænnære grundvandsspejl i perioden (1990 – 2019)

Tabel 1: Grundvandsforhold.

Boring nr.	Terrænkote [DVR 90]	Pejling	
		m under terræn	Kote [DVR 90]
B1_B12A	+58,7	1,7	+57,0
B1_B12B	+55,3	2,4	+52,9
B2_B12A	+57,1	0	+57,1
C42060	+54,0	-*	-*
C42070	+56,1	4,4	+51,7
C42075	+57,3	Tør	Tør
C42085	+59,5	Tør	Tør
C42090	+61,3	4,2	+57,1
C42100	+62,1	Tør	Tør
S33	+59,1	Tør	Tør
S34	+56,4	Tør	Tør

*Pejlrør ødelagt

5. Funderingsforhold

5.1 Projekteringsgrundlag

Funderingen af det kommende byggeri skal dimensioneres og udføres i henhold til gældende Eurocode 7, DS/EN1997-1 med tilhørende nationalt annek DS/EN1997-1 DK NA. Ud fra de foreliggende oplysninger vurderes det, at byggeriet kan henføres til geoteknisk kategori 2 og middel konsekvensklasse, CC2. Når de endelige laster er kendte, skal det kontrolleres at lasterne ikke overstiger grænserne for geoteknisk kategori 2. I givet fald skal byggeriet henføres til geoteknisk kategori 3.

5.2 Funderingsmetode og funderingsniveau

Med de aktuelle jordbundsforhold kan der for det kommende byggeri udføres en direkte fundering i forhold til eksisterende terræn.

Fundamenterne skal føres ned på eller under oversiden af de bæredygtige aflejringer (OSBL), som med de trufne bundforhold svarer til oversiden af de senglaciale eller ældre aflejringer. Koten til oversiden af de bæredygtige aflejringer ved boringerne er angivet i Tabel 2, hvor både supplerende og eksisterende boringer er vist.

Alle ydervægsfundamenter skal minimum føres til frostsikker dybde, svarende til 0,9 m under fremtidigt terræn for opvarmede bygninger og 1,2 m under fremtidigt terræn for uopvarmede bygninger/konstruktionsdele.

Der bliver forventeligt tale om ekstrarfundering i byggefeltets centrale del (C42070, C42075, S33 og S34), som kan udføres enten som en dyb direkte fundering på oversiden af de bæredygtige aflejringer eller som sandpudéfundering med udskiftning ned til oversiden af de bæredygtige aflejringer og opfyldning med komprimeret sandfyld, hvorefter der kan funderes i frostsikker dybde.

I boringerne C42060, C42075, C42090 og S34 er der truffet mulig slap zone og slap zone i leret under det forventede funderingsniveau med forskydningsstyrke $c_{u,k} \leq 30-40 \text{ kN/m}^2$. Såfremt den

nødvendige funderingsdybde kommer nær de svage zoner, er det sandsynligvis mest fordelagtigt at føre fundamenterne ned under den slappe zone, alternativt kan de svage aflejringer udskiftes med komprimeret sandfyld eller grovbeton. Under alle omstændigheder skal der foretages en kontrol af gennemlokning af underliggende slappe zoner iht. afsnit 5.4.

Tabel 2: Overside bæredygtige aflejringer (OSBL).

Boring nr.	Terrænkote [DVR90]	OSBL		
		m under terræn	Kote [DVR90]	Aflejring
B1_B12A	+58,7	3,1	+55,6	Moræneler, ret fedt, Gl Gc
B1_B12B	+55,3	1,7	+53,6	Ler, ret fedt, Sm Sg
B2_B12A	+57,1	1,8	+55,3	Ler, ret fedt, Ne/FI Sg
C42060	+54,0	2,4*	+51,6*	Ler, ret fedt, Sm Sg
C42070	+56,1	1,3	+54,8	Ler, fedt , Sm Sg
C42075	+57,3	0,5**	+56,8**	Ler, fedt , Sm Sg
C42085	+59,5	1,6	+52,3	Moræneler, ret fedt, Gl Gc
C42090	+61,3	0,6***	+60,7***	Ler, ret fedt, Ne? Sg?
C42100	+62,1	0,9	+60,2	Ler, ret fedt, Sm Sg
S33	+59,1	0,4	+58,7	Ler, fedt , Sm Sg
S34	+56,4	0,3****	+56,1****	Ler, fedt , Sm Sg

* Mulig slap zone fra ca. 3,0 m til 3,5 m under terræn

** Mulig slap zone fra ca. 1,7 m til 2,2 m under terræn

*** Slap zone fra ca. 2,1 til 4,2 m under terræn

**** Mulig slap zone fra ca. 1,9 til 2,4 m under terræn

5.3 Fundering på fedt ler

Ved fundering på ret fedt – meget fedt ler skal der tages hensyn til, at årstidsvariationer i lerets vandindhold og beplantningens vandforbrug kan forårsage udtørring eller kvældning, som kan medføre bevægelser i funderingen.

I de intakte aflejringer umiddelbart under fyld og muld er der truffet senglaciale og glacielle aflejringer, som er beskrevet ret fedt – meget fedt. Ved fundering i disse aflejringer kan generne begrænses ved f.eks. at ilægge revnefordelende armering i fundamentet, øge funderingsdybden, udlægge damp tæt folie på leroverfladen og fælde løvfældende og stedsegrønne træer i en afstand, som beskrevet i Bilag D.

De aktuelle aflejringer af ret fedt – meget fedt ler er særdeles følsomme over for udtørring og opblødning. Der skal derfor træffes foranstaltninger, således dette ikke sker. Det vil for eksempel sige, at der ikke må foregå færdsel direkte på råjordsplanum samt at membran og sandfyld med videre skal udlægges i takt med udgravningsarbejdet. Opblødt og/eller udtørret jord skal udskiftes med indbygget sandfyld.

5.4 Styrke- og deformationsparametre

Funderingen skal projekteres i såvel brudgrænsetilstanden (ULS) som anvendelsesgrænsetilstanden (SLS), hvor brudgrænsetilstanden skal omfatte både korttids- og langtidstilstanden. Ved dimensioneringen kan følgende karakteristiske styrke- og deformationsparametre samt rumvægte anvendes:

Tabel 3: Styrke- og deformationsparametre

Boring nr.	Aflejring	$\phi_{pl,k}$ [°]	$c_{u,k}$ [kPa]	γ/γ' [kN/m ³]	E_{OED} [MPa]
B1_B12A	Over/fyld, muld/ler	25	-	17/7	-
	Fyld, ler	28	100-190	19/9	10
	Moræneler, Gl Gc	32	120	21/11	20
	Ler, Sm Gc	28	200	19/9	30
B1_B12B	Fyld, muld/ler	25	120	17/7	5
	Fyld, ler	28	100	19/9	5
	Ler, Sm Sg	28	90-250	19/9	10-20
B2_B12A	Over/fyld, muld/ler	25	-	17/7	-
	Ler, Fe Pg	25	100	17/7	5
	Ler, Ne/FI Sg	28	75-125	19/9	10 - 20
C42060	Overjord, muld	25	-	16/6	-
	Overjord, ler	25	-	18/8	3
	Ler, Sm Sg	28	40-200	19/9	5 - 25
C42070	Overjord, muld/ler	25	-	17/7	-
	Ler, Sm Sg	28	85	19/9	5-15**
	Sand, Sm Sg	36	-	18/10	30
	Ler, Sm Sg	28	40-200	19/9	10-20
C42075	Overjord, ler, muldet	25	-	17/7	-
	Ler, Sm Sg	28	40-130	19/9	3
	Ler, Sm Gc	28	100-250	19/9	10-25
C42085	Overjord, muld/ler	25	-	17/7	-
	Moræneler, Gl Gc	32	100-275	21/11	20-40
	Ler, Sm Gc	28	110	19/9	15
	Sand, Sm Gc	36	-	18/10	30
	Ler, Sm Gc	28	150	19/9	20
C42090	Overjord, muld	25	-	16/6	-
	Ler, Ne? Sg?	28	150-325	19/9	40-80
	Ler, Ne? Sg?	28	40-60	19/9	5-10
C42100	Overjord, ler, muldet	25	-	17/7	-
	Ler, Gl Gc	28	50-175	19/9	3
	Ler, Gl Gc	28	100-300	19/9	25-80
S33	Overjord, lermuld	25	-	16/6	-
	Ler, Sm Sg	28	150*	19/9	5-15**
	Sand, Sm Sg	36	-	18/10	30
	Ler, Sm Sg	28	20-60	19/9	3
S34	Overjord, lermuld	25	-	16/6	-
	Ler, Sm Sg	28	100	19/9	5-15**
	Moræneler?, Gl? Gc?	32	150-200*	21/11	35-50
	Silt, sandet	30	-	19/9	15
	Ler, Sm Gc?	28	40-200	19/9	5-10

* Vinger påvirket af sten

** Konservativt erfaringsmæssigt skøn

De angivne oedometermoduler, E_{OED} , er fastlagt ud fra Rambølls generelle erfaring med lignende jordarter. For en mere præcis vurdering anbefales det, at der udføres konsolideringsforsøg. Ved belastning kan den karakteristiske effektive kohæsion, c'_k regnes som 10 % af den udrænedes karakteristiske forskydningsstyrke, $c_{u,k}$, dog maksimalt 20 kPa. Ved aflastning, samt for normalt konsoliderede jordlag, så som fyldler og overjord, er den karakteristiske effektive kohæsion, $c'_k = 0$ kPa.

Ved beregning af bæreevnen skal det sikres, at der ikke sker gennemlokning til eventuelt underliggende svagere aflejringer. I givet fald skal bæreevnen reduceres.

6. Miljøforhold

Idet projektområdet ligger udenfor områdeklassificeringen og ikke er kortlagt, er der ikke behov for miljøprøver, og jorden kan anvendes frit både indenfor og udenfor projektområdet.

Der er hverken under borearbejdet til de geotekniske borer eller under den geologiske bedømmelse af jordprøverne registreret forhold, der tyder på forurening af jorden. Det skal dog understreges, at der ikke er foretaget en egentlig vurdering af de miljømæssige forhold eller udført konkrete miljøundersøgelser, ligesom mange forureninger ikke nødvendigvis kan erkendes ved syn eller lugt.

Såfremt der træffes forurenede jord under udførelsen, skal arbejdet standses, og Aarhus Kommunes afdeling for Natur og Miljø skal kontaktes.

7. Tørholdelse

7.1 Midlertidig

Med de trufne lavpermeable leraflejringer, forventes der generelt ikke væsentlige grundvandsproblemer i forbindelse med udgravning til fundamenter eller sandpude. Eventuelt tilstrømmende vand forventes at kunne fjernes ved simpel lænsepumpning fra udgravningens bund, eventuelt kombineret med afskærende dræn i udgravningssiderne.

Der skal sikres en hurtig og effektiv bortledning af eventuelt tilstrømmende vand for at undgå opblødning af de intakte aflejringer. Opblødt og/eller udtørret jord skal udskiftes.

7.2 Permanent

For at sikre den permanente tørholdelse af bygningen skal der etableres et drænsystem i henhold til DS436, Norm for dræning af bygværker mv. For det kommende byggeri anbefales det, at der etableres et omfangsdræn med forbindelse til det kapillarbrydende lag.

Hvis de afdrænedes gulvflader er større end 30 m² anbefales det for klasse 2 og 3, at der etableres netdræn, jf. drænnormen DS436: "*Norm for dræning af bygværker mv.*"

8. Naboforhold

I henhold til Byggelovens §12 skal ethvert bygge- og anlægsarbejde tilrettelægges og udføres således, at omkringliggende bygninger og ledningsanlæg med videre ikke beskadiges. Desuden skal ejere/naboer modtage en skriftlig meddelelse om arbejdets art, omfang og opstartstidspunkt mindst 14 dage forud for arbejdets påbegyndelse.

Udgravningsarbejdet kan give skader på nærliggende bygninger og anlæg. Såfremt der ved anlægsfasens opstart forefindes nærliggende bygninger og anlæg, anbefales det at disse besigtiges og at der foretages en risikovurdering af nabokonstruktionerne inden arbejdet udføres. Besigtigelsen skal dokumentere eventuelle eksisterende skader (via for eksempel fotos, revneregistreringer, nivelementer med videre) og risikovurderingen skal klarlægge nabokonstruktionernes funderingsforhold og behov for eventuelle forholdsregler.

9. Udførelse

9.1 Geoteknisk tilsyn

I henhold til DS/EN 1997-1 skal der udføres geoteknisk/geologisk tilsyn i forbindelse med udgravninger for fundamenter for at sikre, at de ved dimensioneringen valgte forudsætninger overalt, er opfyldt.

Her gøres der særligt opmærksom på at overgangen på boreprofilerne fra fyld og postglaciale aflejringer til intakte bæredygtige aflejringer er relativt usikker.

Hvis der ved tilsynet konstateres forhold imellem boringerne, som ikke blev afdækket i boringerne og som kan have betydning for det kommende byggeri, for eksempel blødbund, skal dimensioneringsforudsætningerne revurderes.

Rambøll udfører gerne det geotekniske tilsyn.

Desuden skal der foretages komprimeringskontrol af indbygget sandfyld under fundamenter og gulve for at sikre, at komprimeringsgraden er i overensstemmelse med det foreskrevne.

9.2 Sandpude

Udskiftningen til sandpuden skal ske såvel under bygningen som indenfor linjer med anlæg $a = 1,5$ fra overside bæredygtige aflejringer skærende funderingsniveau 0,5 m udenfor fundamentskant. Sandfylden skal bestå af lerfrit sand, der mindst opfylder kravene til bundsikringsmaterialer kvalitet II i henhold til Vejdirektoratets gældende udbuds- og anlægsforskrifter. Sandfylden skal komprimeres til i middel 95% vibration målt med isotopsonde, idet ingen enkeltmåling må være mindre end 92% vibration.

9.3 Udgravningsskråninger

Det skal sikres, at udgravningen ikke får indflydelse på stabiliteten af eventuelt eksisterende bygninger og anlæg i nærheden. Midlertidige udgravningsskråninger mod eksisterende konstruktioner skal overholde de i SBI-anvisning 231, Fundering af mindre bygninger, afsnit 8.2 angivne grænseflader.

9.4 Fedt ler i udgravningsniveau

De aktuelle aflejringer af ret fedt – meget fedt ler er særdeles følsomme over for udtørring og opblødning. Der skal derfor træffes foranstaltninger, således dette ikke sker. Det vil for eksempel sige, at der ikke må foregå færdsel direkte på råjordsplanum, der skal sikres hurtig og effektiv afvanding, arbejdet skal udføres i tørvej og sandfyld skal udlægges i takt med udgravningsarbejdet. Opblødt og/eller udtørret jord skal udskiftes med indbygget sandfyld.

9.5 Arbejdsmiljø

Idet byggeriet kan give anledning til støj- og vibrationsgener, skal disse emner indgå i kortlægningen af arbejdsmiljø samt håndteres i Plan for Sikkerhed og Sundhed (PSS). Herudover kan der være miljømæssige hensyn som følge af forurenede jord og grundvand, der ligeledes skal håndteres i PSS.

10. Supplerende undersøgelser

Dette er en geoteknisk placeringsundersøgelse. Når byggeriets placering og udformning er nærmere fastlagt, kan det være nødvendigt at udføre supplerende geotekniske undersøgelser svarende til en geoteknisk parameterundersøgelse således, at kravene til en projektundersøgelse er opfyldt i henhold til Eurocode 7, DS/EN 1997-1 og -2. Såfremt nærværende undersøgelse viser sig at være dækkende for byggeriet skal der udarbejdes en geoteknisk undersøgelsesrapport på baggrund af oplysningerne om byggeriet og de allerede udførte geotekniske undersøgelser.

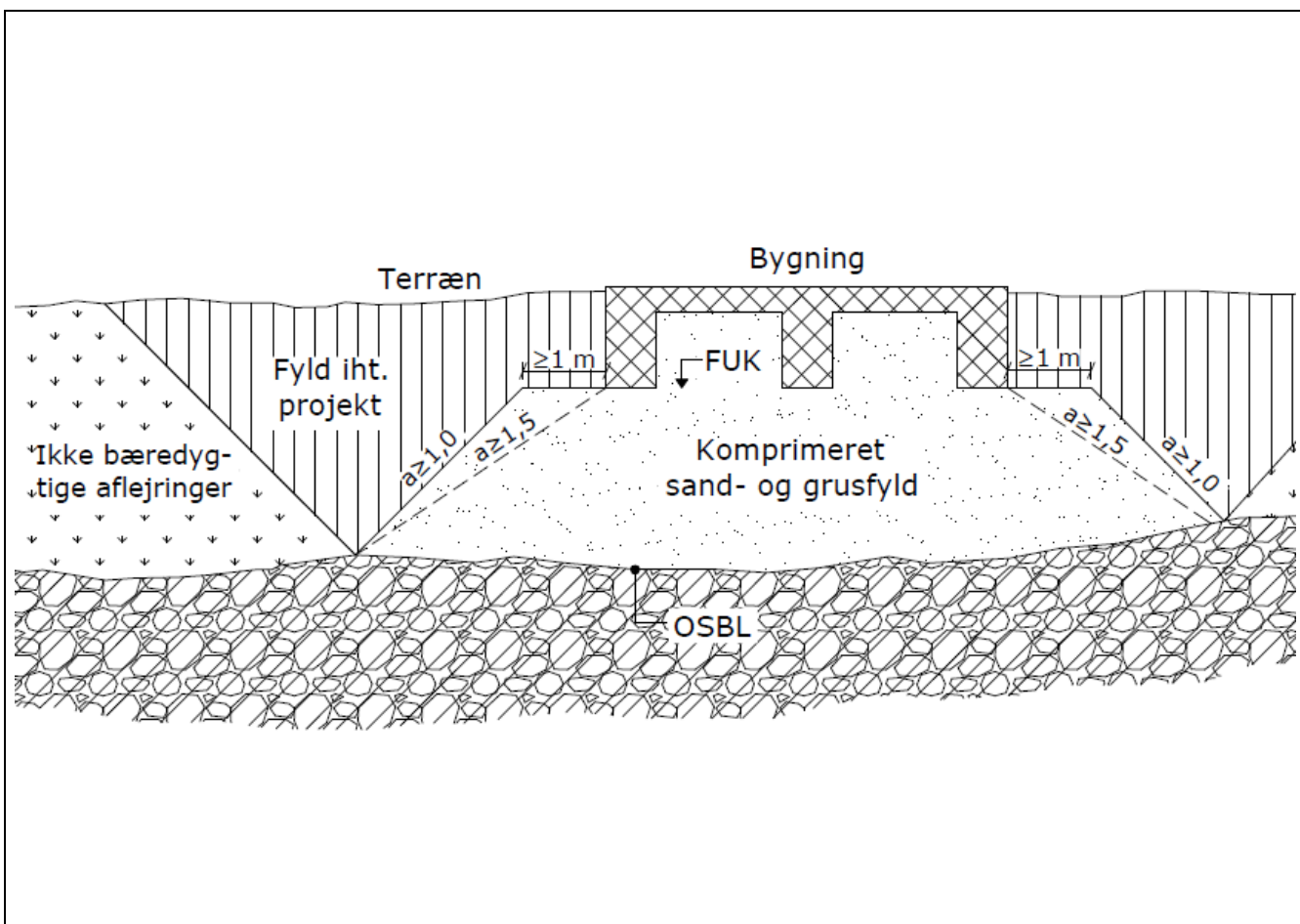
Forsøgsresultater

Jordartssignatur	Situationsplan	Boreprofil
 FYLD MULD MULD, sandet SAND, muldet SAND, muldpartier STEN GRUS SAND SILT LER MORÆNESAND MORÆNESILT MORÆNELER KALK (KRIDT) FLINT KLIPPE GYTJE SKALLER TØRV TØRVEDYND PLANTERESTER	 Pumpeboring Pejleboring Miljøboring Boring uden prøver Boring med prøvetagning Boring med prøver og vingeforsøg CPT forsøg Sonering, rammesonde	 Prøvenummer 1 Glas prøve 2 Intakt prøve/ rørprøve 3 Omrørt prøve 4 Stor omrørt prøve Laggrænse 6 Kerne prøve
Geologiske forkortelser		Pejlerør
Miljø Br Brakvand Fe Ferskvand Fl Flydejord Gl Gletscher Ma Marin Ne Nedskyl O Overjord Sk Skredjord Sm Smeltevand Vi Vindaflejret Vu Vulkansk Fy Fyld	Alder Pg Postglacial Sg Senglacial Al Allerød Gc Glacial Ig Interglacial Is Interstadial Te Tertiær Ng Neogen Pn Palæogen Pi Pliocæn Mi Miocæn Oi Oligocæn Eo Eocæn Pl Palæocæn Sl Selandien Da Danien Kt Kridt Ms Maastrichtian Se Senon Re Recent	 Terrænkote Top Pejling Bund af filterrør 1 Indtagsnr. Beton Fyld GVS Bentonit Filtergrus Filterrør 2016.01.07

I moræneaflejringer kan der forventes sten og blokke, der ikke ses i borerne.

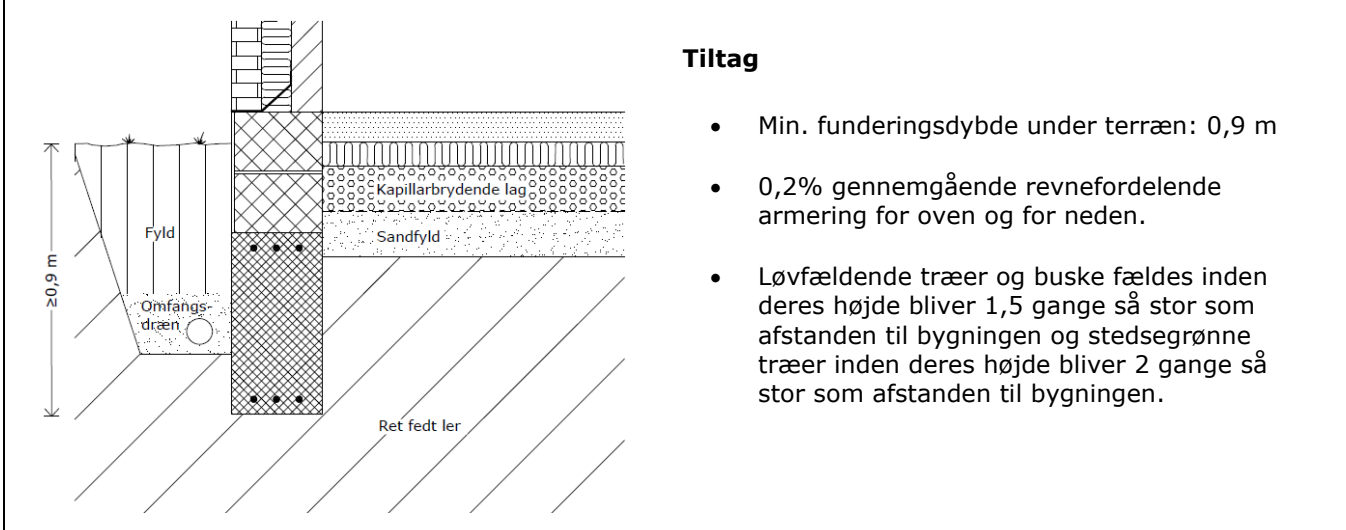
Definitioner

Signatur	Emne	Fork.	Enhed	Beskrivelse
○	Vandindhold	W	[%]	Vand i % af tørstofvægt
—	Flydegrænse	WL	[%]	Vandindhold ved flydegrænser
— —	Plasticitetsgrænse	WP	[%]	Vandindhold ved plasticitetsgrænse
— —	Plasticitetsindex	IP	[%]	IP = WL - WP
▽	Rumvægt	γ	[kN/m³]	Forholdet mellem totalvægt og totalvolumen
■	Poretal	e		Forhold mellem porevolumen og kornvolumen
+	Glødetab	gl	[%]	Vægttab ved glødning i % af tørstofvægten
x	Reduceret Glødetab	glr	[%]	gl - ka
⊕	Kalkindhold	ka	[%]	Vægt af CaCO ₃ i % af tørstofvægten
-/(+)/+/++	Kalkprøve	kp		Reaktion med saltsyre: - kf.: kalkfrit, (+) sv.khl.: svagt kalkholdigt, + khl.: kalkholdigt, ++ st. khl.: stærkt kalkholdigt
++/+/(+)	Frost			++ Opfrysningssfarlige under alle betingelser
-/-/?/-/?/+?				+ Opfrysningssproblemer, selv under korte frostperioder
				(+) Opfrysningssproblemer, under længere frostperioder
				- Ikke opfrysningssfarlig
				-- Absolut ingen opfrysningssfare
				? Frostfaren kan ikke bedømmes
				-?/+? Frostfaren er vanskelig at bedømme
H1,H2,H3,H4,H5	Hærdningsgrader			H1: Uhærdnet, H2: Svagt hærdnet, H3: Hærdnet, H4: Stærkt hærdnet, H5: Meget stærkt hærdnet
●	Gradering			U<3: Enskornet, 3<U<6: Ringe graderet, 6<U<15: Graderet, U>15: Velgraderet
○	Vingestykke, intakt	cfv	[kN/m²]	Udrænet forskydningsstyrke målt ved vingeforsøg i intakt jord
○	Vingestykke, omrørt	crv	[kN/m²]	Udrænet forskydningsstyrke målt ved vingeforsøg i omrørt jord
— — —	Sonderingsmodstand	RSP	N200	Antal halve omdrejninger pr. 200 mm nedsynkning
— — —	- Belastet spidsbor	RRS	N200	Antal slag pr. 200 mm nedsynkning
— — —	- Svensk rammesonde	RLSD	N200	Antal slag pr. 200 mm nedsynkning
— — —	- Let rammesonde	SPT	N300	Antal slag pr. 300 mm nedsynkning
▼	- SPT-sonde, lukket/åben			

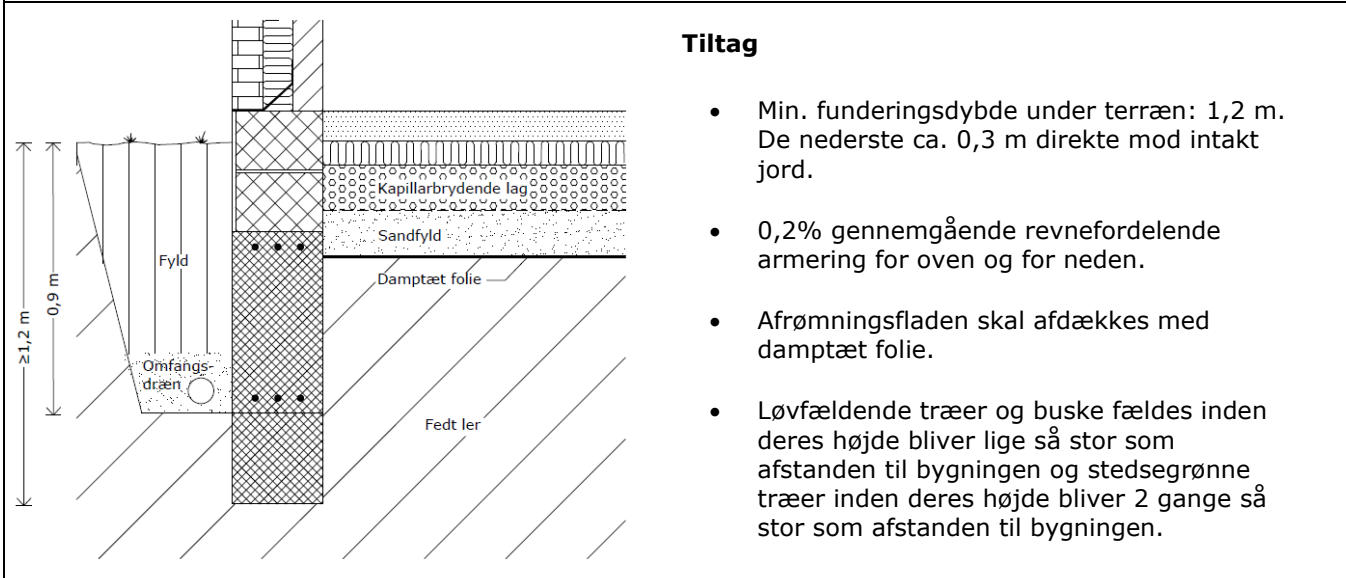
Udførelse	Materialer
Etablering af en sandpude skal foretages ved udskiftning af alt muld, overjord og ikke bæredygtige aflejringer ned til overside af bæredygtige aflejringer (OSBL). Udskiftningen skal foretages under hele bygningen såvel som indenfor linjerne $a \geq 1,5$ fra yderkant af fundamenternes underkant og $a \geq 1,0$ mindst 1 meter fra yderkant af fundamenternes underkant. Princippet for udskiftningsprofilet er skitseret i ovenstående figur. Geometrien af udskiftningsprofilet kan muligvis reduceres, såfremt der foretages beregninger af de faktuelle forhold i ULS og SLS grænsetilstanden jævnfør EC7 med tilhørende nationalt anneks. Opbygningen af sandpuden foretages ved udlægning af lag på 0,2-0,4 m. Hvert lag skal komprimeres effektivt ved mindst 3-4 overkørsler med vibrationsvalse eller en tung pladevibrator. Der skal tilstræbes en ensartet indbygning. En sandpude kan kun etableres og komprimeres forsvarligt i en tør udgravning. Såfremt sandpudens tykkelse er lille, skal gennemlokningsproblematikken undersøges.	Sand- og grusfyld skal benyttes som materiale til sandpuden. Materialet skal mindst opfylde kravene til bundsikringsmaterialer kvalitet II, med det supplerende krav at $U > 3$. Materialet skal desuden være rent, dvs. at indholdet af organiske stoffer udtrykt ved glødetabet (reduceret for kalkindhold) ikke må overstige 1%.
	Kontrol
	Der skal udføres geoteknisk kontrol af udgravningen forud for opbygning af sandpuden for at sikre, at OSBL er truffet inden for hele udgravningsprofilet samt sikre, at de geotekniske forudsætninger overalt er opfyldt jævnfør den geotekniske rapport. Materialet til sandpuden komprimeres til 95% vibration i middel og 92% vibration som minimum, målt med isotopsonde. Det skal sikres, at den fastsatte komprimeringsgrad opnås i hele lagets tykkelse.

Fundering på ret fedt ler

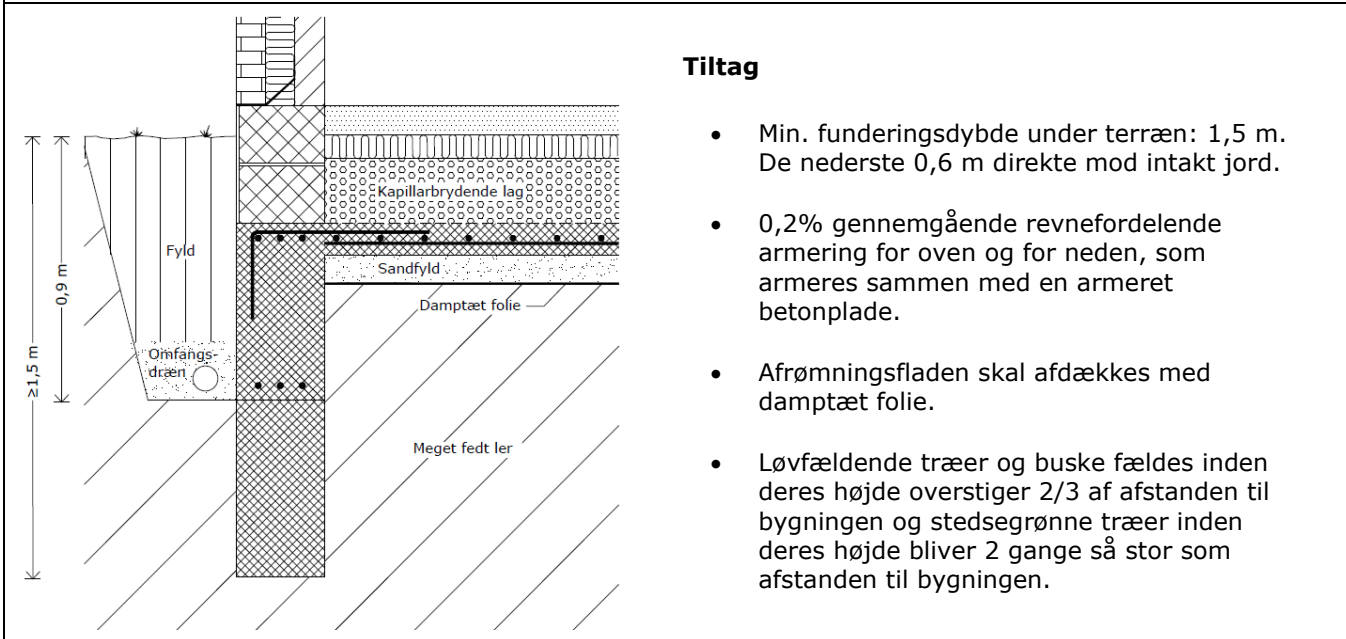
- Min. funderingsdybde under terræn: 0,9 m
- 0,2% gennemgående revnefordelende armering for oven og for neden.
- Løvfældende træer og buske fældes inden deres højde bliver 1,5 gange så stor som afstanden til bygningen og stedsegrønne træer inden deres højde bliver 2 gange så stor som afstanden til bygningen.

Fundering på fedt ler

- Min. funderingsdybde under terræn: 1,2 m. De nederste ca. 0,3 m direkte mod intakt jord.
- 0,2% gennemgående revnefordelende armering for oven og for neden.
- Afrømningsfladen skal afdækkes med damp tæt folie.
- Løvfældende træer og buske fældes inden deres højde bliver lige så stor som afstanden til bygningen og stedsegrønne træer inden deres højde bliver 2 gange så stor som afstanden til bygningen.

Fundering på meget fedt ler

- Min. funderingsdybde under terræn: 1,5 m.
De nederste 0,6 m direkte mod intakt jord.
- 0,2% gennemgående revnefordelende armering for oven og for neden, som armeres sammen med en armeret betonplade.
- Afrømningsfladen skal afdækkes med damp-tæt folie.
- Løvfældende træer og buske fældes inden deres højde overstiger $\frac{2}{3}$ af afstanden til bygningen og stedsegrønne træer inden deres højde bliver 2 gange så stor som afstanden til bygningen.

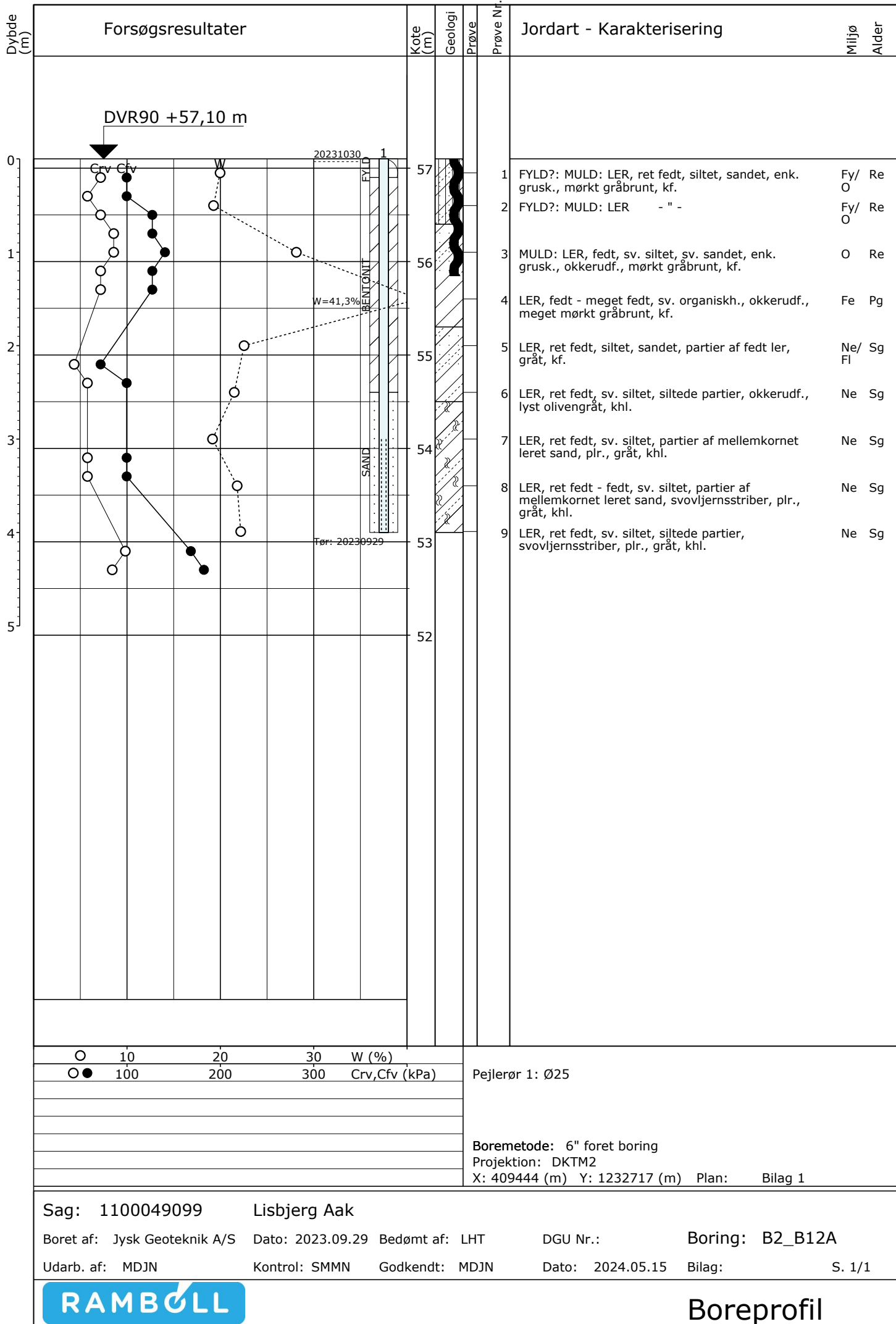
Projekt: 1100060351 Lisbjerg
Adresse: Jesper Kleins Gade, Byggefelt B.12b
Kunde: Aarhus Kommune

Skala: 1:1000
Koter i DVR90
Dato: 03-12-2025 Bilag: 1

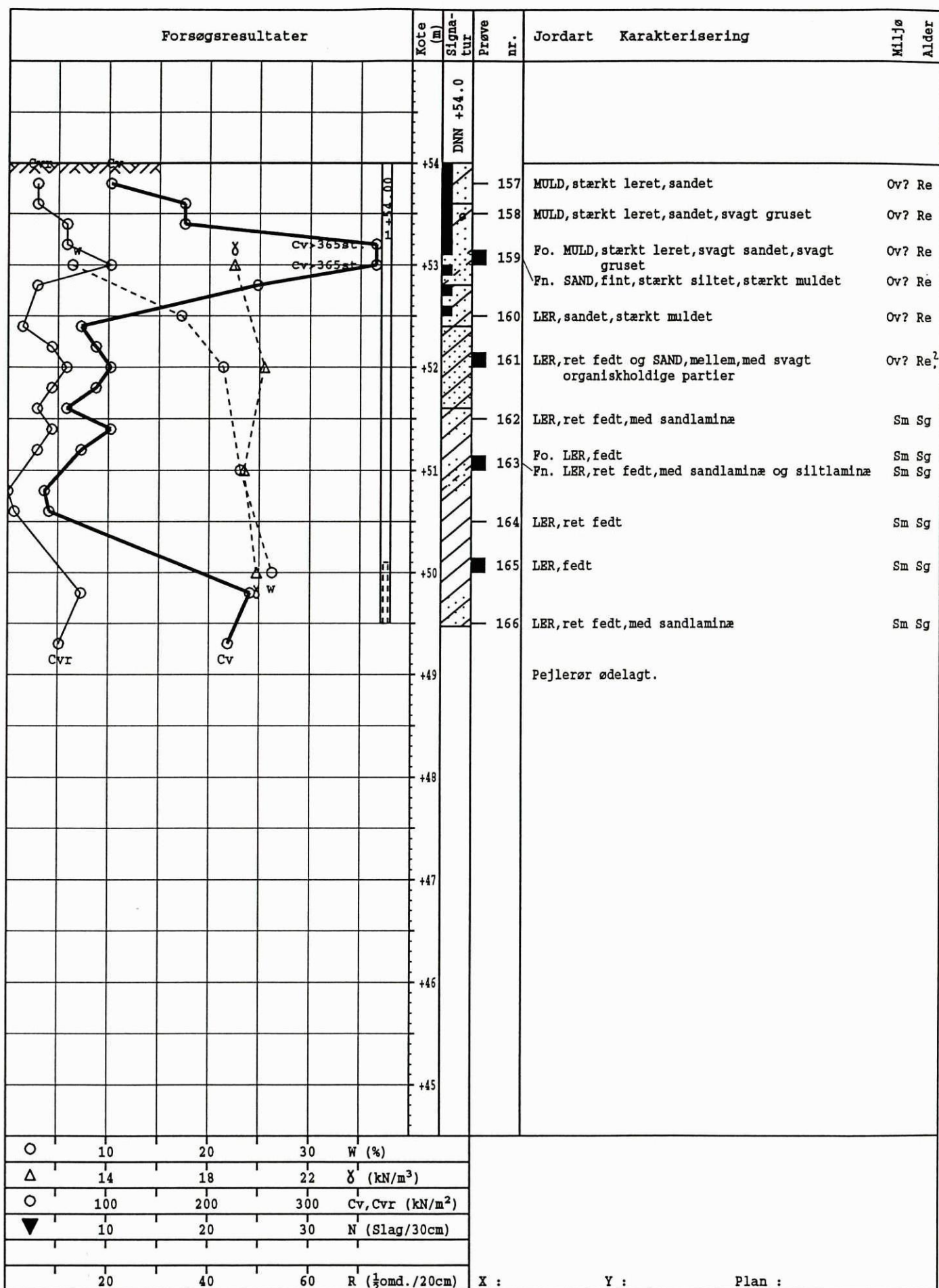

SITUATIONSPLAN

Bilag 2 – Boreprofiler

Bilag 3 – Eksisterende boringer

SAG : 14011523

Lisbjerg

Strækning :

Boret af : GI KP

Dato : 951019

DGU-nr.:

Boring : C42060

Udarb. af : BFB

Kontrol : JHM

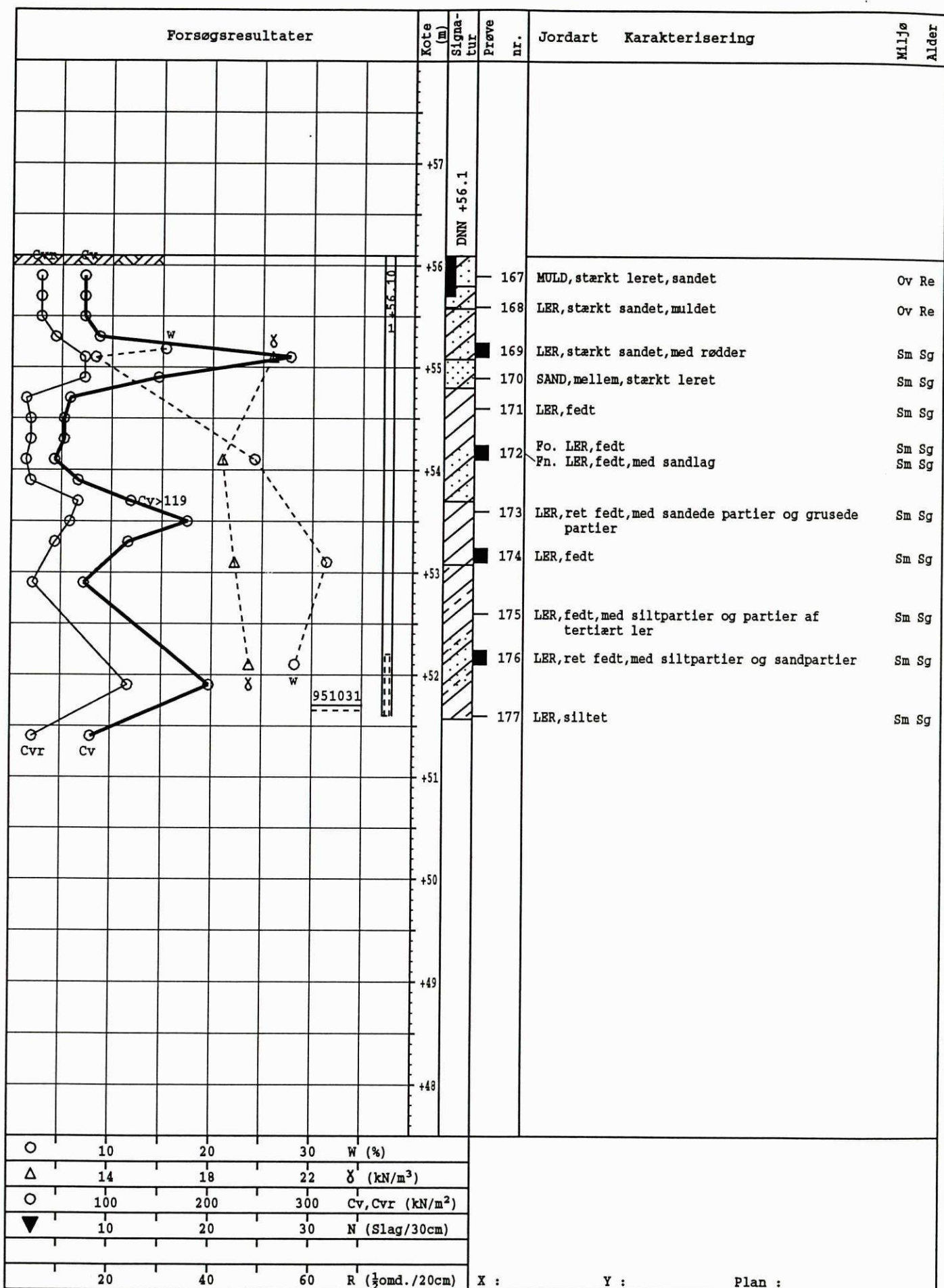
Godkendt : JVC

Dato : 960123

Bilag nr.: 109

Geoteknisk Institut

Boreprofil

SAG : 14011523

Lisbjerg

Strækning :

Boret af : GI KP

Dato : 951019

DGU-nr.:

Boring : C42070

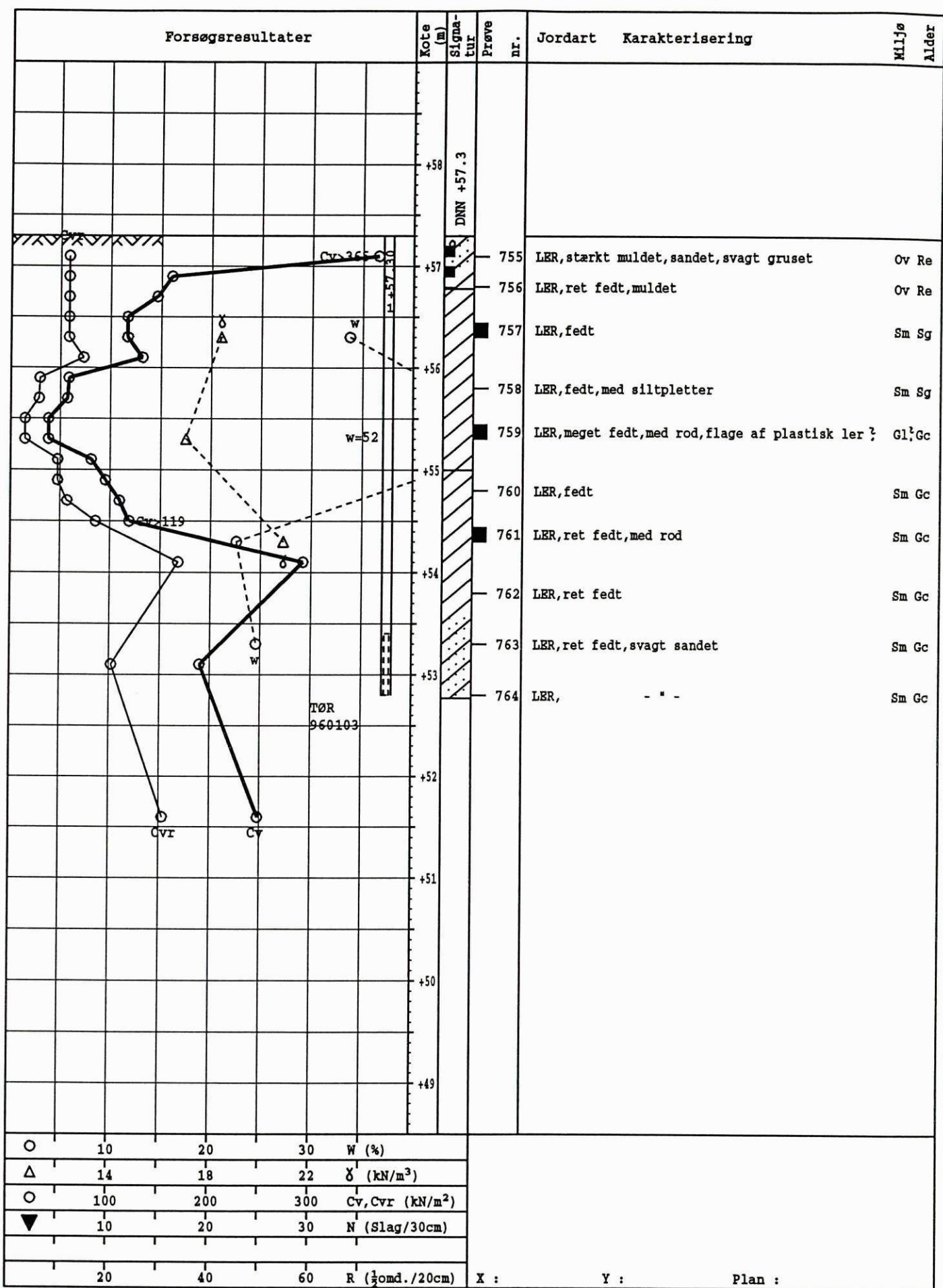
Udarb. af : BEB

Kontrol : *MMH*Godkendt : *OK*

Dato : 960116

Bilag nr.: 80

Geoteknisk Institut**Boreprofil**

SAG : 14011523

Lisbjerg

Strækning :

Boret af : GI KP

Dato : 950103

DGU-nr.:

Boring : C42075

Udarb. af : GER

Kontrol : RB

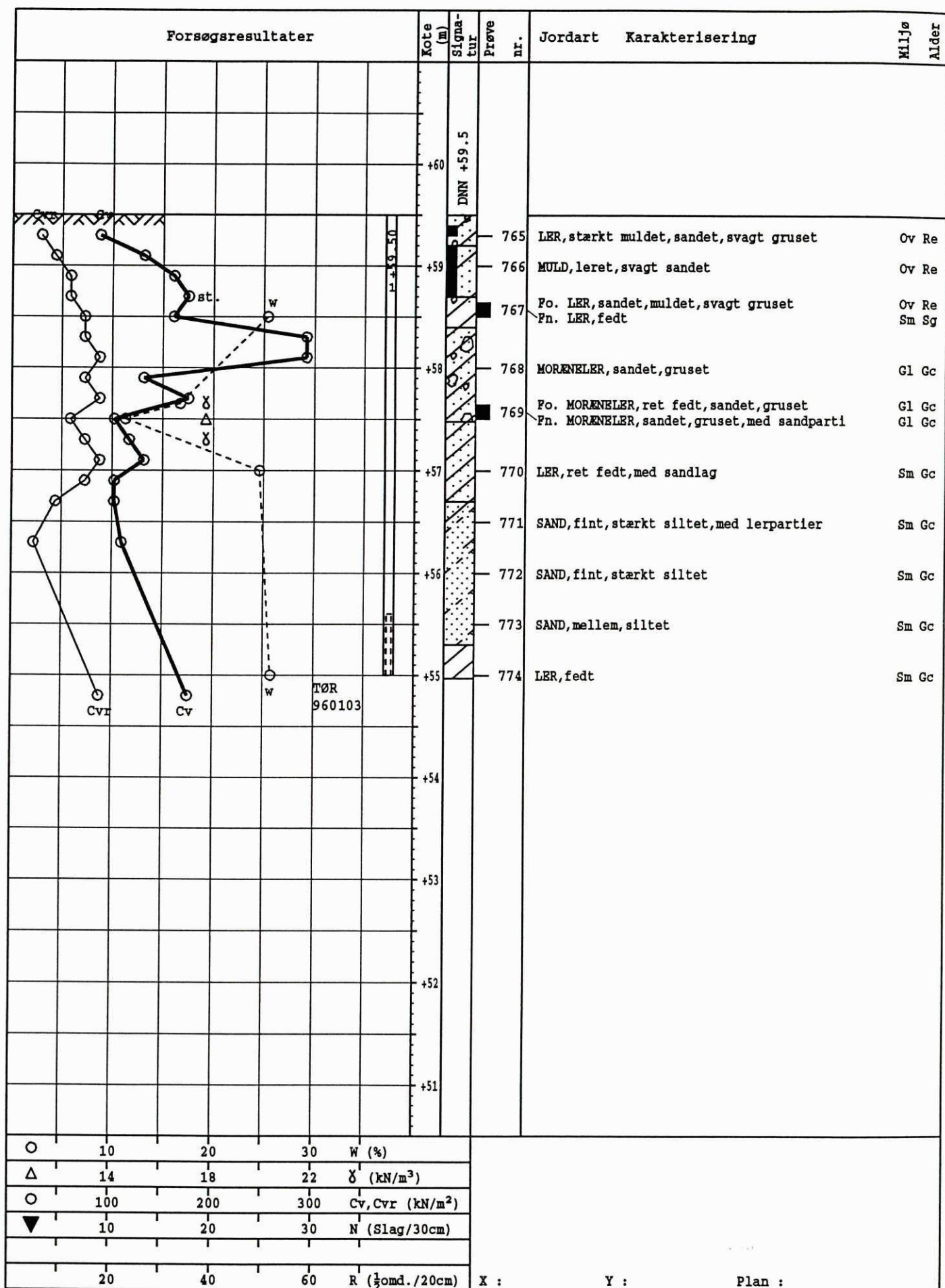
Godkendt : OK

Dato : 960116

Bilag nr.: 81

Geoteknisk Institut

Boreprofil

SAG : 14011523

Lisbjerg

Strækning :

Boret af : GI

KP

Dato : 960103

DGU-nr.:

Boring : C42085

Udarb. af : BEB

Kontrol : KB

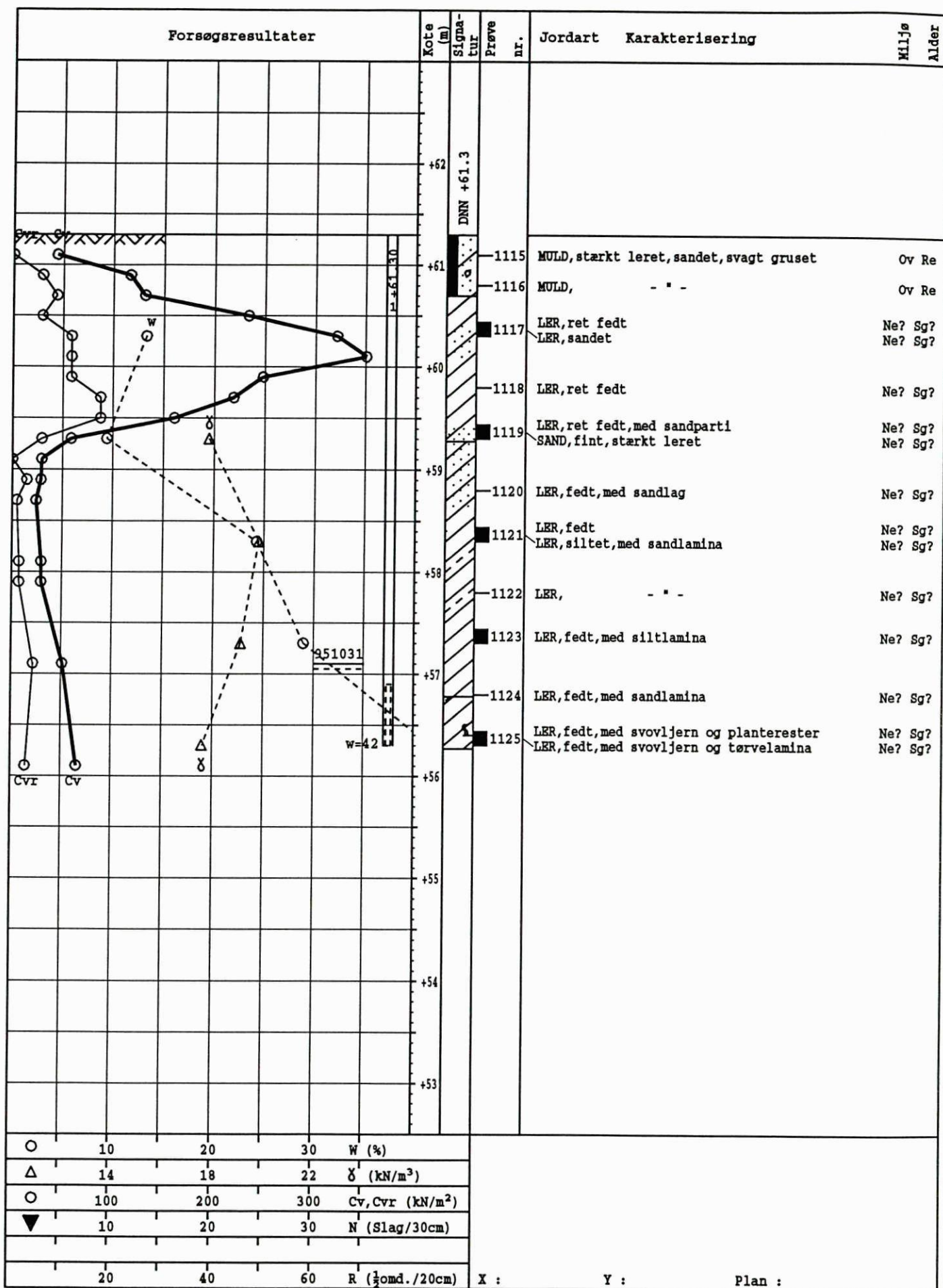
Godkendt : JMC

Dato : 960116

Bilag nr. : 83

Geoteknisk Institut

Boreprofil

SAG : 14011523

Lisbjerg

Strækning :

Boret af : GI

MOG

Dato : 951025

DGU-nr.:

Boring : C42090

Udarb. af : BEB

Kontrol : BEB

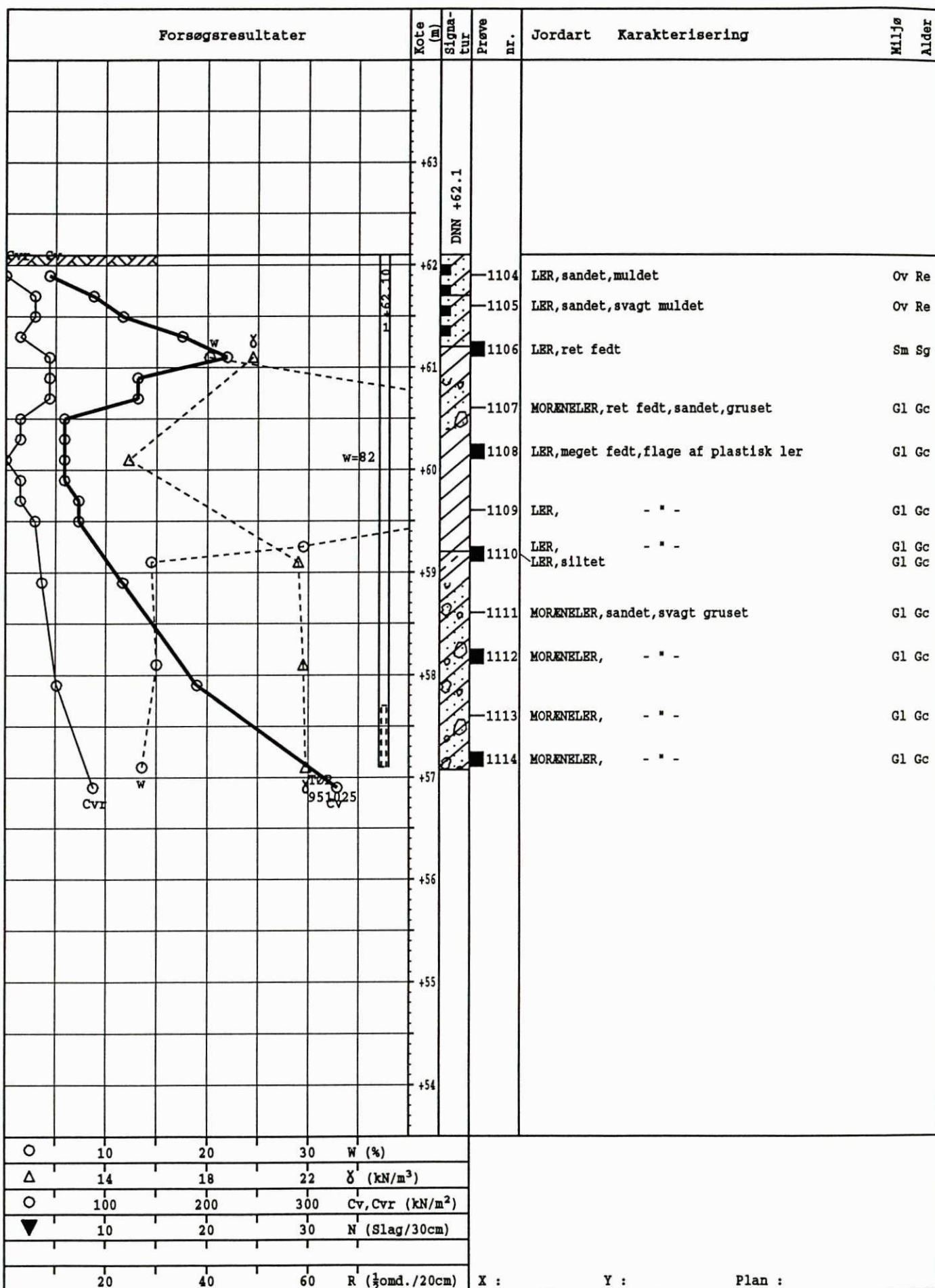
Godkendt : OK

Dato : 960116

Bilag nr.: 55

Geoteknisk Institut

Boreprofil

SAG : 14011523

Lisbjerg

Strækning :

Boret af : GI

MOG

Dato : 951025

DGU-nr.:

Boring : C42100

Udarb. af : GEB

Kontrol : GB

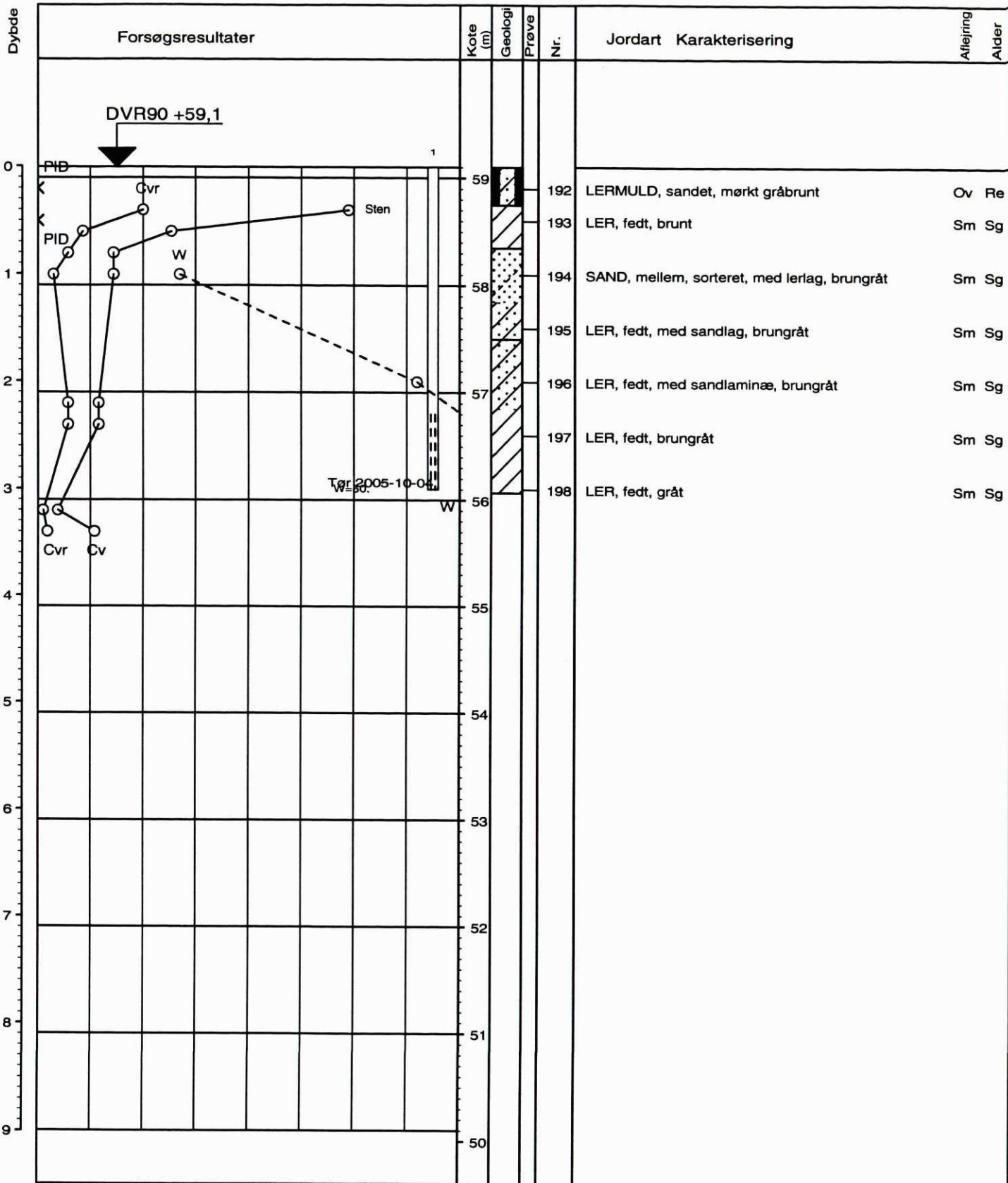
Godkendt : PK

Dato : 960116

Bilag nr.: 56

Geoteknisk Institut

Boreprofil

O 10 20 30 W (%)

O 100 200 300 Cv, Cvr (kN/m²)

X 10 100 1000 10000 Pld

Boremetode : Foret rotationsboring 6"

X : 223867 (m) Y : 198713 (m) Plan :

Sag : 26848

Lisbjerg

Ing. Geolog : NIO

Boret af : GEO JEJ

Dato : 2005-10-03

DGU-nr.:

Boring : S33

Udarb. af : OKP

Kontrol : SHA

Godkendt : NIO

Dato : 2005-10-06

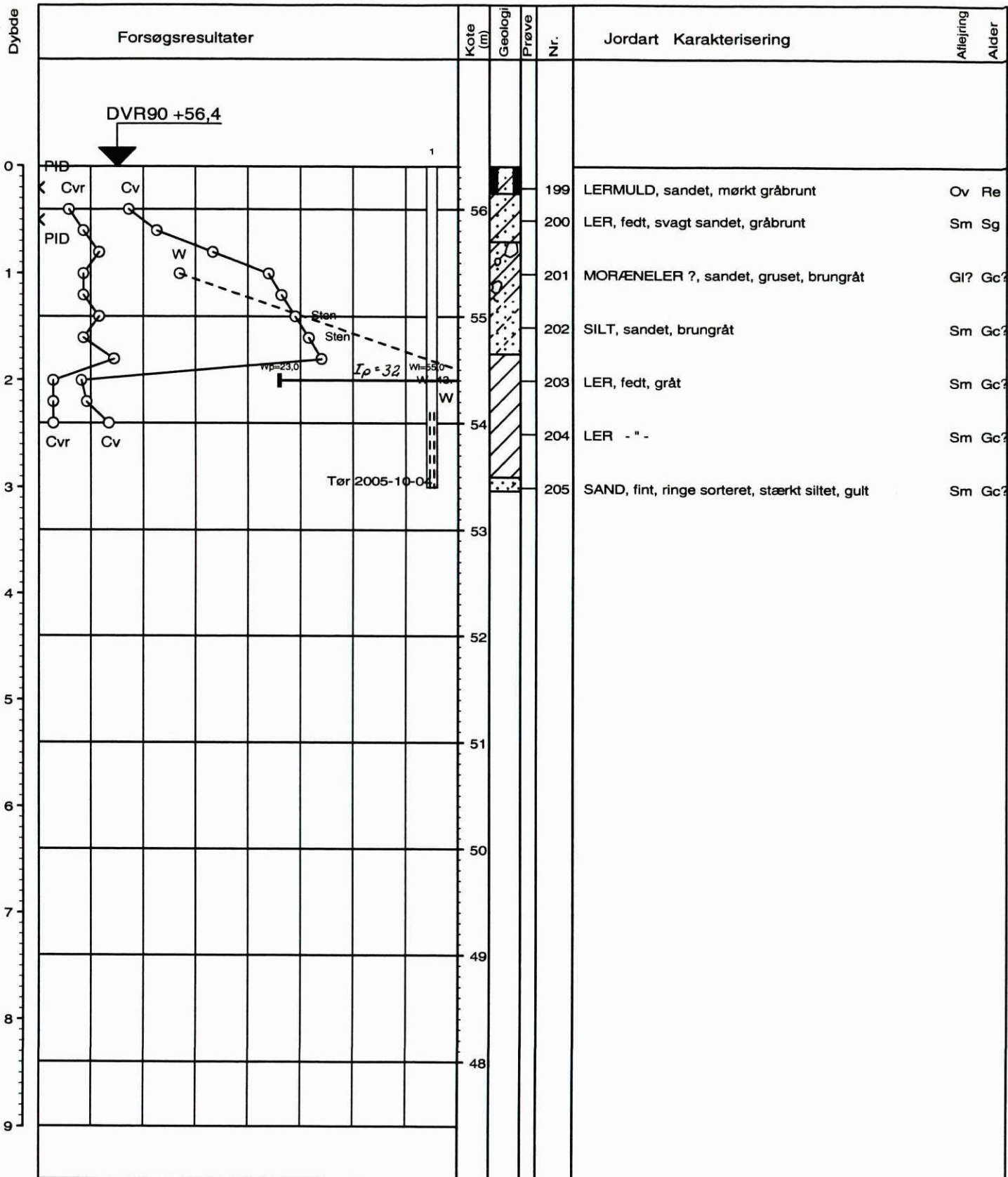
Bilag : 32

S. 1 / 1

GEO

Saralyst Allé 52, 8270 Højbjerg
tlf 8627 3111 , www.geoteknisk.dk

Boreprofil

O 10 20 30 W (%)

O 100 200 300 Cv, Cvr (kN/m²)

X 10 100 1000 10000 Pid

Boremetode : Foret rotationsboring 6"

X : 223815 (m) Y : 198676 (m) Plan :

Sag : 26848

Lisbjerg

Ing. Geolog : NIO

Boret af : GEO JEJ

Dato : 2005-10-03

DGU-nr.:

Boring : S34

Udarb. af : OKP

Kontrol : SHA

Godkendt : NIO

Dato : 2005-10-06

Bilag : 33

s. 1 / 1

GEO

Saralyst Allé 52, 8270 Højbjerg
tlf 8627 3111 , www.geoteknisk.dk

Boreprofil